

TŘÍDÍME PRO VÁS INFORMACE
ZE SVĚTA EKOLOGIE, ODPADOVÉHO
HOSPODÁŘSTVÍ, VĚDY I ZDRAVÉHO
ŽIVOTNÍHO STYLU...

VYTŘÍDĚNO

MAGAZÍN

ČÍSLO

10 2024

NEJMODERNĚJŠÍ
ŘEŠENÍ PRO SPRÁVU
ODPADOVÉHO
HOSPODÁŘSTVÍ
VE VAŠÍ FIRMĚ.

JSTE PŮVODCEM ODPADU?

MÁME NÁSTROJ PRO EVIDENCE ODPADŮ A TVORBU ROČNÍCH
HLÁŠENÍ O NAKLÁDÁNÍ S ODPADY.

LEVNĚ

UŠETŘETE NÁKLADY S NAŠÍM
CENOVĚ DOSTUPNÝM ŘEŠENÍM.

ONLINE

PŘÍSTUP K APLIKACI
ODKUDKOLIV, KDYKOLIV.

JEDNODUŠE

INTUITIVNÍ A UŽIVATELSKY
PŘÍVĚTIVÉ PROSTŘEDÍ.

PROPOJENÍ

S REGISTRY RES, ISOH, ISPOP
– VŠE NA JEDNOM MÍSTĚ.

**S naší webovou aplikací WinyX evid máte vše pod kontrolou,
ať už pracujete s více než 600 kg nebezpečných odpadů ročně
nebo s více než 100 tunami ostatních odpadů.**

Konzultujte s námi, poradíme Vám:

Jana Srnková | +420 777 700 891 | avaplace@bclogia.cz

www.odpadyprofirmy.cz

Milí čtenáři,

když se ohlédnu za končícím rokem, nemohu si nevšimnout, jak významně roste zájem veřejnosti o témata, kterým se náš časopis Vytřídíme dlouhodobě věnuje. Správné nakládání s odpady, udržitelný životní styl a ochrana životního prostředí už dávno nejsou okrajovými tématy – staly se součástí každodenních rozhovorů a rozhodování mnoha z nás.

Vánoční období je časem, kdy si více než jindy uvědomujeme hodnotu domova, rodiny a tradic. Zároveň jsou to ale také svátky, které paradoxně přinášejí největší zátěž pro naše životní prostředí. Každoročně v tomto období dramaticky narůstá množství vyprodukovaného odpadu – od dárkových balení přes zbytky jídla až po vysloužilé dekorace.

Přesto věřím, že právě Vánoce mohou být příležitostí ukázat, že ohleduplnost k přírodě a sváteční atmosféra se nevyklučují. V tomto vydání časopisu najdete mnoho inspirace, jak prožít svátky udržitelně – od nápadů na ekologické balení dárků přes recepty využívající lokální suroviny až po tipy, jak smysluplně naložit s nevyužitými dárky či zbytky z vánoční hostiny.

Těší mě, že naše čtenářská komunita neustále roste. Vaše dopisy a reakce dokazují, že téma třídění odpadu a udržitelného životního stylu rezonuje napříč generacemi. Zvláště potěšující je zájem mladých lidí, kteří přicházejí s inovativními nápady a nebojí se změnit zaběhnuté vzorce chování.

Do roku 2025 vstupujeme s velkými plány. Chystáme několik speciálních vydání zaměřených na cirkulární ekonomiku, představíme nové rubriky věnované praktickým řešením pro domácnosti a rozšíříme prostor pro vaše příběhy a zkušenosti. Budeme i nadále vaším průvodcem na cestě k odpovědnějšímu přístupu k životnímu prostředí.

Přeji vám, abyste vánoční svátky prožili v klidu a radosti, s vědomím, že i malé kroky k udržitelnějšímu životnímu stylu mají velký význam. Do nového roku vám přeji hodně zdraví, spokojenosti a inspirace k zelenějšímu životu.

*S úctou Ivan Vystrčil
vydavatel*

Náš časopis odebírá už více než 2000 čtenářů,
k odběru se přihlas zde a sleduj nás...

Divokým koním, spásajícím louky v Podyjí, se daří, dostanou nové pastviny

Vladimír Klepáč

Divokým koním, které od roku 2018 spásají v Národním parku Podyjí na Znojemsku louky a pomáhají tak přirozeným způsobem udržovat tamní krajinu, se daří. Dokladem toho je, že pro ně vznikne již třetí výběh, a to nedaleko obce Havraníky. Jde o stohektarový zčásti zalesněný pozemek. První dvě pastviny byly v Podyjí založeny před sedmi lety, a to právě u Havraníků a na nedaleké bývalé vojenské střelnici u Mašovic. Momentálně je spásá celkem 15 koní.

„Koňská pastva se nám za ta léta ukázala jako vhodný nástroj péče o rozsáhlé přírodní plochy. Proto se ji snažíme rozvíjet. Koně jsou efektivní spásáči vysokých trav a celkově vytvářejí skvělé prostředí pro mnoho druhů rostlin,“ uvedl Robert Stejskal ze správy parku.

Sledovat celý projekt
můžete na FB zde...

K pastvě se používají koně plemene Exmoorsky ponny. To se totiž geneticky nejvíce blíží původním divokým koním ze střední Evropy. Vzniku nové pastviny předcházelo několik let příprav jednání s vlastníky pozemků. Lokalita nazvaná „Pastviska u Havraníků“ byla vybrána, protože jde o rozsáhlé území bývalých obecních pastvin, které nyní čeká obnova.

Tato oblast je zajímavá hojným výskytem jalovce obecného, starých dubů a lesních světlin. Na nich přežívají koniklece a vstavače kukačky a další ohrožené druhy. Bohatou historií působení člověka připomínají hromady kamení a patníky podél bývalých políček a zbytky staveb.

„Kromě pastvy se v lokalitě zaměříme na obnovu zarůstajících světlin, staré stromy a regulaci invazního akátu. Věřím, že postupně se nám podaří zarostlý les přeměnit na pěknou ukázkou starobylé lesní pastviny,“ doplnil Stejskal. Územím nevedou turistické stezky. Pastvina ale bude přístupná pro návštěvníky parku. Se zahájením pastvy se počítá příští rok na jaře.

Za vypouštěním divokých koní a také praturů do volné přírody v republice stojí již léta ochránářská společnost Česká krajina. Pro ochranu krajiny jsou tito kopytníci, stejně jako ovce, krávy či kozy, naprosto nenahraditelní. Nejde jen o to, že spásají louky.

Kopyty či kopýtky přirozeně narušují travní drn, čímž jej provzdušňují. To pak napomáhá v růstu vzácných druhů rostlin a prospívá to i živočichům. Podýjí spásají kromě divokých koní od letošního jara i pratury Miki a Niko, jejichž domovem je pastvina u Mašovic.

Slavkov se vrátil do časů Napoleona, na vzpomínkové akce dorazily tisíce lidí

Veronika Slámová

Veronika Slámová
Tisková mluvčí a uvolněná radní Slavkova u Brna

Dusot kopyt, výstřely i rázné vojenské povely se o posledním prodlouženém listopadovém víkendu opět rozléhaly Slavkovem u Brna. Konaly se tam totiž vzpomínkové akce na slavnou bitvu u Slavkova, v níž se 2. prosince 1805 střetlo celkem 160 000 vojáků. Bitvu tří císařů vyhrály šiky francouzského císaře Napoleona, který byl schopen díky své geniální taktice porazit početnější armády Rakouska a Ruska. Slavkov si událost připomněl četnými vzpomínkovými akcemi, na které dorazily tisíce lidí.

„Jakkoli je program připomínající události Napoleonova triumfu divácky atraktivní, nesmíme zapomínat na to, proč naše město, kraj a uniformovaní účastníci vynakládají tolik úsilí k jejich uskutečnění. Na pozadí dobové atmosféry a lákavého programu je stále vzpomínka na desetitisíce padlých mužů, zbídačené obyvatelstvo a mnohaletou chudobu. A tento obraz musíme mít stále před očima, když nás bude někdo přesvědčovat o výhodách rozdělené Evropy,“ uvedl k programu slavkovský starosta Michal Boudný.

Připomněl, že důležitou součástí akce je již léta nedělní pietní akt u Mohyly míru, kde členové historických klubů a zástupci veřejných institucí vzdávají při slavnostním nástupu hold obětem válek.

Již v pátek se na zámku sešli spojeneční císaři. Unikátní je empírový bál, který pořádají členové historických klubů z celé Evropy v nejkrásnějším prostoru zámku – v Historickém sále může sledovat i veřejnost bez nutnosti dobového oblečení.

V sobotu se pak centrum Slavkova proměnilo v historické město s předvánočním jarmarkem, který zpestřila dobová vystoupení a defilé vojáků. Návštěvníci si mohli prohlédnout dobové zbraně, výcviků a samozřejmě bitevní scény, která připomněly dramatické momenty bitvy u Slavkova. Vyvrcholením akce byla noční bitevní ukázka v zámeckém parku s pyrotechnickými efekty. V závěru pak sehrál svou roli samotný zámek, z jehož balkonu pronesl svou dějinnou proklamaci císař Napoleon.

„Neslavíme slavkovskou bitvu, pouze si ji důstojným způsobem připomínáme. S ohledem na to, jaká je současná situace ve světě, rozhodně stojí za to připomínat si, že svoboda není zadarmo. Možná, kdybychom to dělali častěji, by mohlo být válek méně,“ řekl ke vzpomínkovým akcím tvůrce bojových scén Ivan Vystrčil ze spolku Acaballado.

V roce 2025 jich bude patrně více, protože si milovníci vojenské historie připomenou již 220. výročí od uskutečnění bitvy.

Revoluce v odpadovém hospodářství

Radek Kapoun

Moderní správa odpadu vyžaduje efektivní nástroje, které propojují udržitelnost, transparentnost a odpovědnost. Přesně to nabízí systém EvidentX, který si již oblíbily desítky obcí po celé zemi. Tento jedinečný nástroj umožňuje detailní evidenci svozů komunálního odpadu, druhotných surovin i biologicky rozložitelného odpadu, a to s důrazem na přehlednost a udržitelnost.

Od přehledu k efektivitě

Klíčem k úspěchu systému EvidentX je napojení na systém svozových společností, a to spolu s využíváním identifikaci nádob, tedy RFID čipů. Každá nádoba je opatřena čipem, který zaznamenává její využití. Díky tomu má obec detailní přehled o tom, jak jsou nádoby občany využívány, případně nevyužívány. Tato data pomáhají nejen optimalizovat svoz odpadu, ale také zlepšovat terénní práci a motivovat občany k odpovědnějšímu přístupu.

Systém se neustále vyvíjí. Místo zbytečných „ozdob“ se však zaměřuje na klíčové oblasti, jako jsou udržitelnost, statistiky a přístup k relevantním informacím.

Nedávno jsme navíc vyvinuli mobilní aplikaci, s názvem DIGI-E, která je přímo propojená se systémem EvidentX. Aplikace umožňuje v terénu načítat QR kódy i RFID čipy a poskytuje online informace o domácnosti, nádobě a realizovaných svozech. To zahrnuje také GPS polohu nádoby na mapových podkladech a přesnou váhu odpadu při každém svozu. Tímto způsobem se celý proces stává transparentnějším, udržitelnějším a efektivnějším.

Poplatková revoluce

Jednou z nejvýznamnějších funkcí systému EvidentX je možnost flexibilního stanovení poplatků za odpad. Ve spojení s technologií dynamického vážení systém otevírá nové možnosti, které obcím umožňují přizpůsobit se různým legislativním i lokálním požadavkům.

Obce mohou vybírat z následujících modelů poplatků:

1. Paušální platba za osobu – klasický systém, kde každý občan platí stejnou částku bez ohledu na množství produkovaného odpadu.
2. Platba podle produkce odpadu (PAYT) – občané platí za skutečně vyprodukovaný odpad na základě jeho hmotnosti.
3. Kombinovaný model s motivací – paušální platba s možnostmi slevy. Systém sleduje produkci odpadu na domácnost, kterou přepočítá na jednotlivé členy. Pokud rodina nepřekročí limit stanovený obcí (např. 170 kg na osobu ročně pro rok 2024), získá motivační slevu.

Motivace k udržitelnosti

Třetí model přináší do odpadového hospodářství revoluční přístup. Díky dynamickému vážení a precizní evidenci mohou rodiny výrazně ušetřit. Sleva za nízkou produkci odpadu nejen motivuje občany k lepšímu třídění a minimalizaci odpadu, ale také obcím pomáhá dosahovat vyšší udržitelnosti.

Systém EvidentX ukazuje, že moderní technologie může být silným spojencem v cestě za odpovědným hospodařením s odpady. Díky svým funkcionalitám nejen usnadňuje práci obcím, ale také vytváří prostor pro větší zapojení občanů a efektivnější využívání zdrojů.

Aplikace Too Good To Go se vyplatí spotřebitelům i Zemi

Zdeňka Palkovičová

V České republice se ročně vyhodí více než milion tun jídla. V přepočtu na jednoho obyvatele to vychází tak, že každý občan vyhodí za rok přibližně 100 kilogramů potravin, což je neuvěřitelné množství. S tímto bezbřehým plýtváním se snaží skoncovat inovativní aplikace dostupná na Google Play s názvem Too Good To Go.

Od svého spuštění v roce 2016 pomohla zachránit před plýtváním více než 350 milionů jídel, což mimo jiné odpovídá zabránění vzniku 945.000 tun oxidu uhličitého. V ČR je tato aplikace dostupná od letošního. V republice sdružuje již více než 200 partnerských podniků. Díky Too Good To Go je možné dosáhnout nemalých technických úspor.

Aplikace je pomyslným tržištěm, ve kterém dobrovolníci zachraňují potraviny před vyhozením. Už v prvních pěti měsících působení v Česku si tuto aplikaci stáhlo přes 50.000 uživatelů. S využitím tzv. Dobrovaků, což jsou balíčky s přebytky potravin, které obsahovaly přibližně 30.000 kilogramů potravin, zamezili vzniku 81 000 kilogramů emisí oxidu uhličitého a ušetřili 24,3 milionů litrů spotřebované vody.

Too Good To Go nabízí lidem přístup ke kvalitním potravinám za ceny více než dostupné a pomáhá s bojem proti změně klimatu, k ochraně ekonomiky

a hlavně planety Země. Zájemce si rezervují přes aplikaci tzv. Dobrovak, tedy balíček, který je naplněn mixem přebytečných potravin z restaurací, pekáren, kaváren a obchodů za sníženou cenu oproti původní maloobchodní hodnotě obsahu.

Po této rezervaci se uživatel aplikace dostaví v časovém okně pro vyzvednutí, které podnik nastaví, ukáže svou účtenku v aplikaci a následně obdrží svůj Dobrovak.

Už záchrana pouhého jediného Dobrovaku, tedy kilogramu spotřebovaných potravin prostřednictvím aplikace Too Good To Go, významně ochraňuje životní prostředí.

V listopadu se do Too Good To Go přidala jako dvoustá instituce společnost Foodora, největší platforma v ČR specializující se na rozvoz jídla a u vybraných obchodů také na rozvoz jejich zboží. Foodora nabízí přebytky potravin až za 1/3 původní ceny.

PŘIPOJTE SE K 160 000 FIREM, KTERÉ S NÁMI BOJUJÍ PROTI PLÝTVÁNÍ POTRAVINAMI ZDE V ODKAZU...

Milan Černošek
ředitel firmy RESPONO

Milan Černošek

Jedna věc je umět střílet, druhá umět závodit

Vladimír Klepáč

Nejen odpadařinou, ale i sportovní střelbou žije ředitel společnosti Respono Milan Černošek. Dokonce se mu natolik daří, že v ní dosahuje špičkových výkonů. Abychom ukázali, jak pestrý je svět lidí zabývajících se odpadařinou, věnovali jsme se v rozhovoru především střelbě.

Respono patří k významným odpadařským firmám. Společnost zajišťuje likvidaci odpadu na území bezmála 90 měst a obcí Vyškovska, Prostějovska, Brněnska a Blanenska. Nemohli jsme se proto vyhnout ani tématu třídění odpadu a hledání cest k tomu, aby jej ubývalo.

Jak jste se dostal ke sportovní střelbě?

Celý život závodně sportuji. Před 15 lety jsem si občas chodil s kamarády z brněnské Komety, kde mimochodem máme několik generací olympijských medailistů v brokových disciplínách, jen tak zastřílet. Bral jsem to tehdy výhradně jako doplněk k lovu. S postupem času, kdy jsem pomalu končil se závodním lyžováním, jsem ale začal občas jezdit i na závody v brokové střelbě, která se pak stala mým sportem číslo jedna. Nestřílím ovšem olympijské disciplíny, ale tzv. sporting, což je dnes na světě nejrozšířenější střelecká disciplína.

Jak často trénujete? Jak dlouhá je cesta střelce od počátku až na vrcholná mistrovství?

Na toto se nedá úplně jednoznačně a přesně odpovědět. V závodní sezoně je to zhruba od dubna do září. To jsou každý víkend nebo každý druhý víkend závody, v týdnu stihnu jít trénovat tak dvakrát. Některé závody beru jako trénink, tedy jako přípravu na závody mnohem důležitější jako je světový pohár, mistrovství ČR, mistrovství Evropy či světa.

Cesta střelce na vrcholné turnaje je individuální. Jedna věc je umět střílet, tedy trefovat terče a druhá věc je umět závodit. Jsou to dvě úplně rozdílné světy. V závodění lze zkušenosti získat jen léty závodění na skutečně kvalitních turnajích. Brokové disciplíny se z 99 procent střílí brokovou kozlicí jednotné ráže a předepsanými náboji. Samozřejmě, že tato sportovní zbraň je vyrobená na míru každému střelci. Takto vysoce kvalitní zbraň je pro turnaje zcela nezbytná.

Máte jako střelec seznam zbraní, z nichž jste si již zastřílel, a chtěl byste si nějakou zkusit?

Určitě jsem měl možnost střílet z mnoha typů zbraní – loveckých, sportovních i vojenských. Ten seznam je dlouhý. Nemám ale žádnou vysněnou, kterou bych si chtěl zkusit.

Co jsou Vaše největší úspěchy? Na co jste nejvíc pyšný?

V naší disciplíně máme žebříček jako mají třeba tenisté, který se na základě výsledků ze závodů světového poháru aktualizuje. Zde se dlouhodobě pohybuji v kategorii open, tedy bez rozdílu věku na cca 20. až 30. místě. V kategorii seniorů, což je věk 55 až 65 let, jsem nyní na 4. místě. Jinak konkrétních umístění je více; pro mě je cenné 2. a 3. místo v evropském poháru, umístění a výhra v několika závodech světového poháru, výhra na mistrovství České republiky.

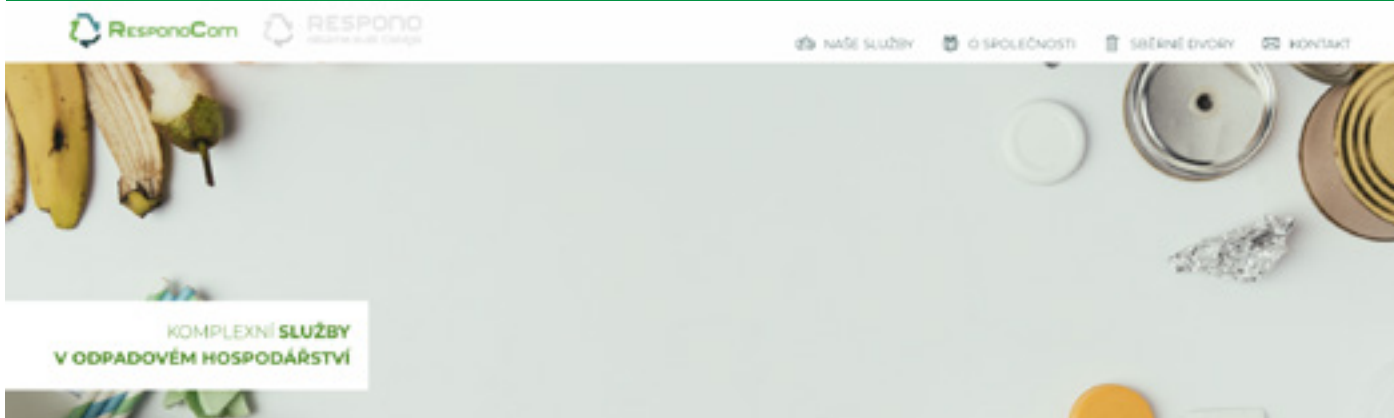
Pokud zdraví a chuť do střílení vydrží, tak se udržovat ve světovém měřítku na přibližně stejné úrovni co nejdéle. V současné době jsem nejvíce pyšný na střelecké výsledky mého syna, který má 17 let. Několikrát vyhrál celkově v juniorech Český pohár a již se začíná umisťovat i na mezinárodních závodech. Doufám, že mu to vydrží a bude se rychle zlepšovat.

Jak jsme na tom ve sportovní střelbě v ČR?

Sportovní střelba má u nás dlouhou tradici. V každé generaci máme olympijské vítěze prakticky ve všech střeleckých disciplínách. Naši střelci olympijských disciplín se umisťují na předních místech závodů ve světě. A není to jen broková střelba ale všechny ostatní disciplíny.

Ve světě je konkurence je obrovská. Zejména v disciplíně sportingu. Je to dáno především tím, že ve státech jako Anglie, USA, Itálie, Francie je podstatně vyšší počet špičkových střelnic, a tedy i možností tréninku. Pro nás to znamená poměrně daleko a dlouho dojíždět.

A kdy začít se střelbou? Otázkou je, čeho vlastně chceme dosáhnout. U olympijských disciplín je ten věk někde kolem 14 až 15 let, u ostatních třeba zhruba o dva až tři roky později. Pokud bereme sportovní střelbu jako koníček, odreagování, relax, tak je možné začít v každém věku.

Váš názor na držení zbraní? Měla by ČR zpřísnit?

Naše legislativa v oblasti zbraní je dobrá a asi nevyžaduje žádné zásadní změny. Stát má dnes možnosti, jak regulovat držení zbraní u lidí nespolehlivých, trestaných, apod. Řada novinářů, kteří nemají povědomí o zbraňové problematice, tento problém demonizují a uvádí polopravdy.

Je potřeba si přiznat, že podstatná část trestných činů, zejména úmyslných, je spáchána nelegálně držnými zbraněmi, a to žádný zákon neumí ošetřit. Není v silách státu u všech uchazečů o zbrojní průkaz dělat vyšetření u psychiatra. Na to prostě nejsou kapacity. Navíc je prokázáno, že tato prohlídka odhalí problém jen u zhruba poloviny duševně nemocných žadatelů. Střelba na filozofické fakultě v Praze je samozřejmě tragédie, ale otázka, zda ji bylo možno zabránit, je dost těžká. Podle mě jednala policie rychle a profesionálně.

A teď k odpadům. Jak dobře či špatně třídíme?

V odpadech pracuji od roku 1991, od kdy se situace hodně zlepšila. V našem regionu, pokud se týká žlutých a modrých nádob – plast a papír, máme dobrou kvalitu. V papíru je minimum příměsí a v plastech je málo odpadů, které tam nepatří. Bohužel cca 60 procent plastů nelze recyklovat a končí ve spalovně nebo cementárnách. To bude nutné jednou koncepčně vyřešit.

Základní problém je jinde, a to v černých nádobách na směsný komunální odpad, kde stále ještě máme vysoké procento materiálu, který tam nepatří. Zhruba před jedním měsícem jsme společně s firmou Ekokom dělali analýzu vzorku odpadu z Vyškova a v černých nádobách bylo stále ještě více jak 20 procent biologicky rozložitelného odpadu. Jde o papír, kovy, plast.

Takže v této oblasti musíme přidat, ale na druhé straně ubývá černých skládek. Převážná část odpadů je v nádobách nebo na sběrných dvorech, takže asi největším současným problémem je naučit veřejnost, jak přesně mají využívat černé nádoby. Česká republika má dobře nastavený systém, rovněž hustou síť nádob a systém finančních sankcí pro obce a občany, kteří netřídí. Nicméně působit na producenty odpadu, aby jej snižovali a také na lidi je nekončící proces.

V některých zemích, jako třeba na Islandu, se v domácnostech třídí doslova všechno.

Česká republika patří mezi odpadářsky vyspělé státy. I na Islandu a v Rakousku, které bylo v minulém století průkopníkem moderního odpadového hospodářství, není vše stoprocentní. Sám jsem byl na Islandu svědkem toho, jak svozová firma vše smíchala do jednoho auta. Problém vidím v tom, že vyspělejší státy mají více možností zpětně využít vyseparované suroviny. Mají i sofistikovanější systémy odstranění odpadu při výrobě energie.

Naši občané v porovnání s vyspělejšími státy platí podstatně méně za odpady. Odpady jsou dnes poslední politikum. Obce doplácí vysoké částky (výše doplatku často záleží na tom, jak se blíží volby). Za plyn, vodu, elektřinu již občané platí dle toho, co spotřebují. Naše lidi vysoké ceny donutily šetřit, reálné ceny za svoz odpadu by měly zcela stejný efekt.

Dnešním systémem odpadového hospodářství jen řešíme současný problém, tedy tříděním snižujeme množství odpadu na skládkách. Hlavním cílem by ale měla být redukce vzniku odpadů již jako výrobků. Potřebujeme tedy například bezobalové technologie, několikanásobné použití obalů a vysoké procento výrobků z recyklovatelných částí.

Úklid chodníků; listí, námraza a sníh. Kdo je za něj odpovědný?

Zdeňka Palkovičová

S ranními mrazíky již začíná ze stromů opadávat listí a přichází doba jeho úklidu. Na veřejných prostranstvích je většinou úkolem měst a obcí, patřičně se o úklid a bezpečí lidí postarat. V ČR se však stále ještě neuklízí listí tak pečlivě jako na západ od našich hranic a riziko uklouznutí a zranění v tomto období hrozí na mnoha místech. Pak přijde období ranních mrazíků a za čas pokryje chodníky sníh.

Kdo je po právní stránce za úklid listí v ČR odpovědný?

Problém řeší legislativa. Podle zákona je vlastník pozemku zodpovědný za úklid listí, sněhu a bláta na chodníku před svým pozemkem. „Podle zákona o ochraně ovzduší jsou města a obce povinny udržovat čistotu veřejných prostranství, včetně odstraňování listí a sněhu. Je evidentní, že za poslední dekádu v této oblasti udělaly hodně práce. A některé obce, města či městské části se mohou v čistotě rovnat našim západním sousedům. V průměru máme však stále ještě co dohánět. Technických prostředků na to je dost,“ říká Jan Dzúr ze společnosti Kärcher.

Údržbu komunikací upravuje zákon č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích a prováděcí Vyhlášky 104/1997 Sb. V tomto zákoně je určena povinnost správce komunikace zajistit zmírnění závad ve sjízdnosti a celkově ve „schůznosti“ chodníku. Chodník je podle zákona součástí stavby komunikace, případně samostatnou stavbou, jež je součástí pozemku, na kterém se nachází. Protože je mnoho chodníků v městech a obcích právě v jejich vlastnictví, patří mezi jejich povinnosti zajistit odklizení listí. Odpovědnost v tom případě má obec.

A TEĎ POZOR!

Jinak je to u chodníku k rodinnému domu. Za tento chodník naopak odpovídá jeho vlastník. Může to být také obec, ale často tomu tak není. Může jím být totiž i soukromý majitel, firma nebo instituce, sdružení vlastníků nemovitosti nebo bytové družstvo.

Nejen schody do domu, ale také bezprostřední prostor před vstupem, jsou plně v odpovědnosti majitele objektu. Jedná se o prostor, se kterým se dostane osoba při východu z objektu poprvé do kontaktu. A ten musí být uklizen tak, aby byl bezpečný a zbavený sněhové pokrývky a náledí.

„Někteří vlastníci již využívají v tomto procesu moderní zametací stroje na úklid listí, které jsou schopné rychle a efektivně odstranit listí z chodníků a silnic. Pro čištění dvorů, cest a menších prostranství jsou vhodné ručně vedené zametací stroje, které jsou vysoce ergonomické a snadno se obsluhují,“ dodává Jan Dzúr. Radí údržbu chodníků nezanedbávat.

Nové unikátní směsi trav a bylin pro města odolávají i extrémním podmínkám

Vladimír Klepáč

Nové unikátní směsi odolných rostlin, prosperujících i v extrémních podmínkách městského provozu a husté zástavby vyvinuli odborníci z Výzkumného ústavu rostlinné výroby (VÚRV) ve spolupráci s firmami OSEVA PRO Výzkum a vývoj Zubří, Zemědělský výzkum Troubsko a Seed Service Vysoké Mýto. Partnerem projektu je Dopravní podnik hl. m. Prahy. Stále zelené travníky se hodí na kolejové a dálniční pásy i násypky, ale i do městských zákoutí.

Speciální travní koberce a květnaté porosty partneři testovali v pilotním projektu v pražských tramvajových kolejích a na točnách. Vědecké experimenty přinesly zajímavé výsledky, které záhy pronikly přímo na trh. Jsou tedy dostupné všem městům a obcím.

„Jako užité vzory jsou dnes právně chráněny tři osivové směsi určené pro městská stanoviště, která devastuje vliv sucha, dopravního provozu, zasolení půdy či zastínění nebo se mohou využít pro poškozené plochy určené k rekultivaci. Testovali jsme je v metropolitním kolejovém provozu, kdy v létě teplota v kolejích stoupá i k 60 °C, navíc jsou pod horkým výdechem od motorů tramvají,“ uvedla k projektu Petra Hlásná Čepková z VÚRV Praha.

Během výzkumu získali odborníci mnoho důležitých poznatků. Cílem bylo nejen vylepšit estetiku veřejného prostoru, ale také zlepšit jeho mikroklima, snížit tepelnou zátěž a prašnost a napomoci vsakování dešťové vody. Výsadba speciálních směsí má pro uživatele i pozitivní ekonomický dopad, pásy nízce rostoucích a odolných suchomilných druhů rostlin s vysokou životností vyžadují menší počet sečí a snižují se i náklady na závlahu.

Rostliny pro složení směsí vybírali odborníci z tuzemských materiálů, aby se zabránilo zavlékání cizího rostlinného genofondu. Celkem vybrali pro testování 51 genotypů trav, z toho 21 domácích odrůd a 31 planých genotypů ze sběrů, 13 odrůd jetelovin a 30 druhů bylin získaných ze sběrů a od tuzemských firem. Jednotlivé genotypy byly testovány v klimaboxech na odolnost extrémním podmínkám – vysokým teplotám, suchu a zasolení.

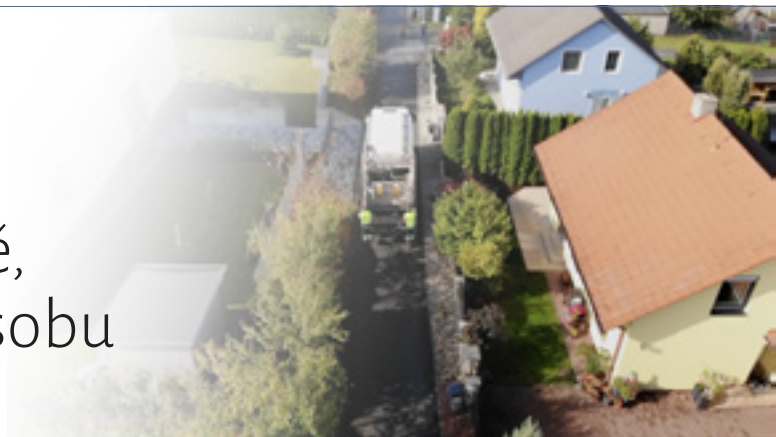
Při testování zaznamenávala počasí čidla umístěná v půdě. Meteorologické údaje byly použity do statistického zpracování botanického monitorování. Podle výsledků botanického monitoringu odborníci nahrazovali méně odolné druhy jinými. Upravovali i poměry travin, jetelovin a bylin tak, aby dominantní rostliny neutlačovaly zbylé. Květnaté směsi na tramvajových točnách se osvědčily a líbily se i kolemjdoucím. *„Výsledné tři směsi chráněné užitečnými vzory obsahují nakonec 21, 27 a 32 různých rostlin, například kostřavu drsnolistou, kostřavu červenou, lipnici luční, štírovník růžkatý, tolici dětelovou, ale také řebříček obecný nebo třeba mateřídoušku vejčitou,“* uvedl Vojtěch Holubec z Genové banky VÚRV.

Ve směsích jsou využity i novošlechtěné odrůdy. Odborníci firmy OSEVA výzkum a vývoj v Zubří přihlásili jako nové odrůdy travin sveřep vzpřímený a bojínek tuhý. Tato firma se také podílí na uvedení výsledků výzkumu na trh. Odolné travní a květnaté koberce jsou tak dostupné již všem obcím, městům a dalším zájemcům. V tomto roce již OSEVA dodala osivo pro travní koberce v délce 25 m² a prodala první Speciální osivové směsi pro ozeleňování tramvajových tratí na osluněných stanovištích.

V 81 procentech obcí se platí odpadky paušálně, průměr je 660 korun za osobu

zdroj: www.vlada.cz

Někdy čísla, a především přehledně uspořádaná data, jsou více než tisíc slov. Níže najdete zajímavé informace k poplatkům za odpady v ČR. Jsou z veřejných zdrojů. Jde o podklady k připravované novelizaci 273/2021 Sb. k zákonu o odpadech. Data statisticky vyhodnocují využití metod poplatkových systémů plošně v obcích ČR. Možná mohou být zajímavá nejen pro zástupce veřejné samosprávy, ale i pracovníky odpadového hospodářství a ekology.

POPLATKY A NÁKLADY OBCÍ VE SPOJITOSTI S KOMUNÁLNÍ ODPADY V ČR

Místní poplatky za komunální odpad:

- 81 % obcí vybírá místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství v paušální výši, průměrná výše paušálního poplatku za likvidaci odpadu je 660 Kč na osobu,
- 19 % obcí vybírá místní poplatek z odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (17 % obcí dle objemu v litrech, 2 % obcí dle hmotnosti)

Odlíšné sazby pro specifické skupiny obyvatel:

- 24 % obcí má jinou sazbu pro děti,
- 20 % obcí má jinou sazbu pro důchodce,
- 22 % obcí má jinou sazbu pro jiné skupiny obyvatel.

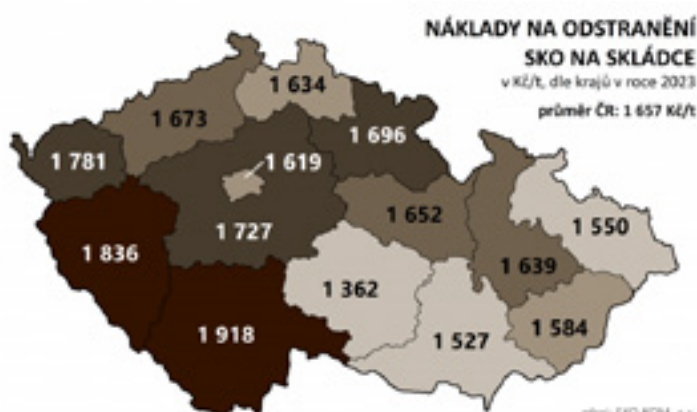
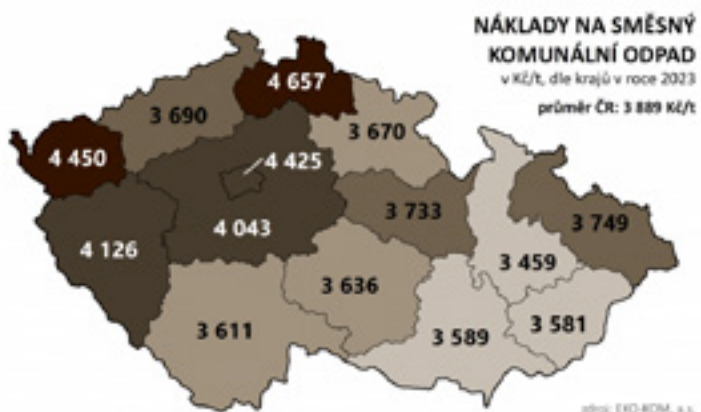
Míra pokrytí nákladů na likvidaci odpadů místními poplatky vybrané poplatky pokrývají průměrně 60 % nákladů obcí na likvidaci odpadů, u místního poplatku za obecní systém OH se jedná o 56 %, u místního poplatku z odkládání KO z nemovité věci se jedná o 66 % objemu odpadů, resp. 68 % hmotnosti.

Důvody doplácení za likvidaci odpadu:

- 62 % obcí nechce, aby odpady byly pro občany drahé,
- 30 % doplácením zajišťuje službu pro občany, kteří platí daně,
- 20 % uvádí, že tak udržují sociální smír,
- 12 % uvádí, že důvodem je nepopularita zvyšování poplatků (nejčastěji u obcí nad 5 tis. obyvatel).

Ostatní

- 61 % obcí sbírá bioodpady systémem D2D (door-to-door),
- cca 5,86 mil. tun směsného komunálního odpadu je roční produkce (2022),
- cca 2,8 mil. tun směsného komunálního odpadu se skládkuje,
- 1657 Kč/t jsou náklady na odstranění směsného komunálního odpadu na skládce v roce 2023,
- 3889 Kč/t jsou náklady na směsný komunální odpad v roce 2023.

Horký popel do popelnic nepatří, je to nebezpečný odpad

Zdeňka Palkovičová

Zima už je v plné síle a spolu s ní vrcholí i topná sezona. Kvůli drahým energiím se mnoho domácností odvrací od vytápění plynem nebo elektřinou a topí se stále více po staru v kamnech nebo v krbech dřevem, uhlím a briketami. Tuto klasiku využívají i lidé, kteří si dosud topili doma jen tím, že si nastavili termostaty. Proto netuší, jak nebezpečný může být při úklidu kamen či krbu popel.

JE NUTNÉ SI VŽDY OPAKOVAT, ŽE DO POPELNICE PATŘÍ POPEL OPRAVDU JEN A JEN VYCHLADLÝ.

Do popelnic, a to do plechových ani do plastových, samozřejmě nepatří žhavý popel. Totéž platí i o teplém, a tedy ještě dokonale nevychladlém popelu. I ten může způsobit neštěstí.

Přestože to na první dojem může vypadat, že popel už zchladnul, v uzavřeném kontejneru se akumuluje teplo, které může plastovou popelnicí roztavit a způsobit požár. Hasiči před zimou opakovaně varují před vznikem požáru z dokonale nevychladlého popelu, nicméně přesto vyjíždějí k požárům rodinných domů či hospodářských stavení, které vzplály od popela.

Pro bezpečnou manipulaci s vyhořelým popelem je potřeba jej nechat zcela vychladnout. Pozor, popel může žhnout až několik dnů. Po vychladnutí je třeba jej uložit do nehořlavých neporušených a uzavíratelných nádob, které jsou například z kovu, a které jsou v bezpečné vzdálenosti od hořlavých a těžkých látek nebo stavebních konstrukcí z hořlavých hmot. Až zcela vychladlý a studený popel lze uložit bezpečně do kontejneru na odpad.

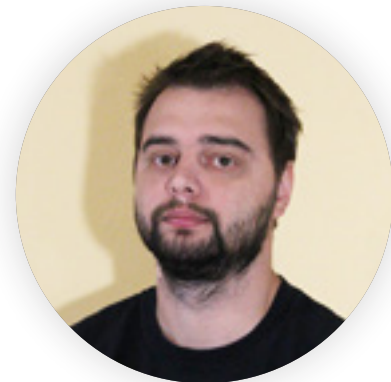

Příklad vhodné nádoby na popel

Tip: pro ty co topí výhradně dřevem je popel levným a výživným hnojivem. Na zahradě jej lze sypat na zryté záhony, případně jej vkládat do připravené jámy a na jaře použít při chystání záhonků. Popel obsahuje především vápník, draslík, fosfor i další důležité živiny, které podporují zdravý růst rostlin. Vápník přispívá ke správnému vývoji rostliny, draslík pomáhá při fotosyntéze a pohybu živin v rostlině. Fosfor podporuje růst kořenů a zrání plodů a semen.

Vyšívání obrazy po babičkách kombinuje mladý výtvarník se scénkami z pc her

Vojtěch Luksch
výtvarník

Vladimír Klepáč

Vyšívání obrazy kdysi visely téměř v každé kuchyni či síni v domácnostech babiček. Zachycovaly romantické pohledy na zasněženou krajinu, domečky schoulené pod lesem, nebo kostelíčky s buclatými báněmi, hrdě se vypínající nad neznámými vesničkami. Marná sláva, těmto dílkům už odzvonilo a mnohé z nich končí na skládkách nebo v lepším případě v re-use centrech, kde čekají na nové majitele. Na stylovou chatu či chalupu se určitě hodí a hodí se také výtvarníkovi Vojtěchu Lukschovi, který je využívá jako podklad pro svoji netradiční tvorbu.

„Rád používám existující věci, namísto tvorby nových. Přijde mi, že na světě je tolik věcí, že je lepší pracovat s tím, co už je,“ uvedl absolvent ateliéru malířství Vysokého učení technického. Do starých ručně vyšíváných obrazů z nostalgie přimalovává atributy svého dětství, tedy mnohdy drsné scény z počítačových her z devadesátek. Za sebou má už několik výstav. Výsledkem jeho tvorby je podivná kombinace romantického podkladu, například již zmiňovanou chaloupkou u lesa, vedle níž se děje krvavá přestřelka či automobilová honička.

Netradiční nápad propojit výšivky a videohry vznikl před lety, když s rodinou vyklízel byt po babičce. Právě v něm našel několik vyšíváných obrázků, které místo aby vyhodil do kontejneru, uschoval. Pak jej

napadlo, že by je stačilo přetvořit, doplnit či nějak vylepšit a zase by mohly sloužit. „S principem recyklování a vrstvení už jsem pracoval dříve. Vyšívání krajinky mi připomínaly prostředí ze starých devadesátkových videoher. Pixelová grafika stejně jako křížová výšivka používá rastr, takže jsou si vizuálně velmi blízké,“ vysvětlil Luksch.

Hledal pro tvorbu technologický postup. Dovyšívání obrazy nechtěl. Začal je proto domalovávat. „Malba mi poskytuje více prostoru a možností. Vzniká tak doslova další vrstva nostalgie, která vytváří nový význam té původní. Vyšívání obrazy sháním a nakupuji také v bazarech či v různých vetešnictvích,“ uvedl výtvarník. Říká o sobě, že nevymýšlí nové věci. Spíše jen komponuje.

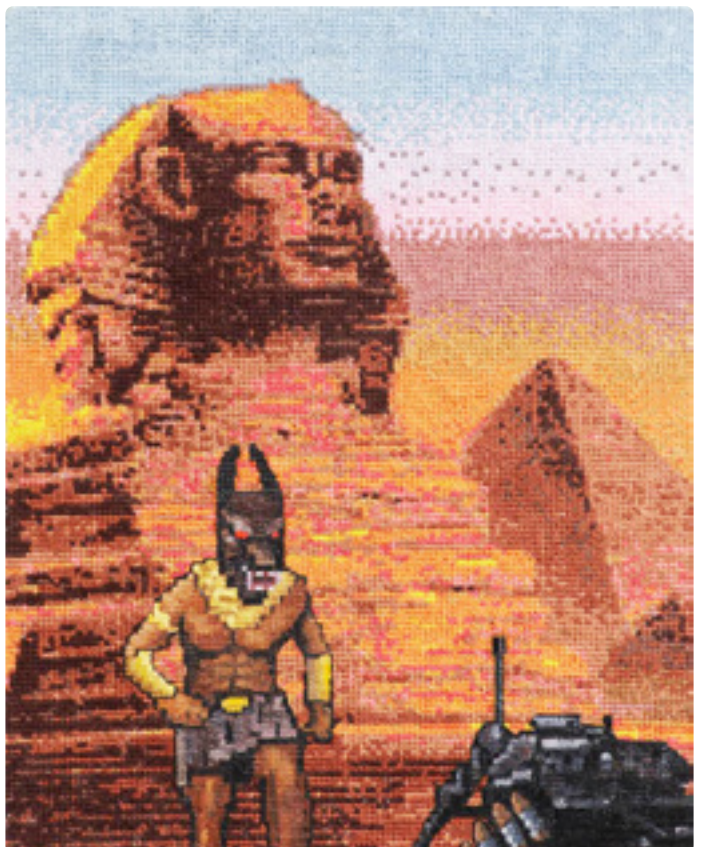

Princip recyklace u něj hraje velkou roli. Velmi rád používá existující věci, namísto tvorby nových. Přijde mu prý, že na světě je tolik věcí, že je lepší pracovat s tím, co už je.

Domalovaný obraz je pro něj návratem do minulosti, návratem do dětství. U videoher má stále v živé paměti, jak je kdysi hrál s tatínkem. „*Nebo se mi vrací jedno léto, které jsem celé proseděl u Warcraftu a chodil akorát k babičce na oběd. Tady někde je to vnitřní spojení. Babičkovské prostředí, obrazy s jeleny, stará televize Tesla a do ní zapojené videohry z tržnice, které jsme kupovali na žlutých cartridgech, když přijely kolotoče. Tuším, že se v tom uvidí hodně lidí mé generace,*“ řekl Luksch s úsměvem. Aktuálně tvoří jeho soubor vyšívaných obrazů 30 kusů.

Svoji techniku stále posunuje dál. Vyšívané obrázky jsou maličké, proto je prý začal nastavovat. „*Baví mě vyřezávat různé kousky ze dřeva, ze kterých obrazy dotvářím. Využívám někdy i kresby dřevěných desek nebo dých s motivem mramoru, na které také maluji a vytvářím tím jakousi imitaci interfaců původních her,*“ doplnil. Tyto nadstavby jsou z větší části také recyklovaným materiálem – tedy ze starých skříní, kuchyňských linek apod.

Zájem veřejnosti o jeho tvorbu jej překvapil. „*Většinou se těšíte buď spíše pozornosti odborníků, nebo laické veřejnosti. Z mého pohledu se mi celkem podařilo oslovovat obě skupiny a za to jsem rád, ale není za tím osobní kalkul nebo úsilí dosáhnout úspěchu. V mé tvorbě se přirozeně propojily věci, které zafungovaly,*“ dodal výtvarník.

Re-use centra se budou rozšiřovat, aby více starých věcí šťastně našlo nové majitele

Vladimír Klepáč

Především o skleničky, talířky a také knihy je největší zájem v re-use centrech v Česku, do nichž lidé odevzdávají nepotřebné věci z domácností. Střediska fungují jako součást sběrných dvorů. Někdo si do nich chodí pro vybavení na chatu, mladé rodiny nepohrdnou závoňným nábytkem a knihomolové v nich pátrají po cenných historických literárních kouscích. V budou je podle ministra životního prostředí Petra Hladíka (KDU-ČSL) čeká další rozvoj.

Především o skleničky, talířky a také knihy je největší zájem v re-use centrech v Česku, do nichž lidé odevzdávají nepotřebné věci z domácností. Střediska fungují jako součást sběrných dvorů. Někdo si do nich chodí pro vybavení na chatu, mladé rodiny nepohrdnou závoňným nábytkem a knihomolové v nich pátrají po cenných historických literárních kouscích. V budou je podle ministra životního prostředí Petra Hladíka (KDU-ČSL) čeká další rozvoj.

Základní síť center je sice v republice vybudována, dalším krokem bude posunout je na vyšší úroveň, tedy dát jim modernější podobu a rozšířit jejich služby. Z plechových kontejnerů či stavebních buněk by se měly přesunout do moderních objektů, v nichž budou dílny na opravu nábytku a také re-use-shopy, tedy obchůdky nabízející staré věci v důstojných podmínkách.

„Můžeme se inspirovat například ve Vídni, kde už něco takového léta úspěšně funguje. Re-use centra jsou pro nás velmi důležitá. Staré věci vrací do života a současně brání tomu, aby na skládkách a ve spalovnách končily desítky tisíc tun odpadu ročně,“ řekl Novinkám Hladík.

S budováním těchto center pomůže radnicím ministerstvem životního prostředí nově vypsaný dotační program, v němž na ně i pořízení domácích kompostérů rozdělí 400 milionů korun.

Například v Brně, které bylo v Česku průkopníkem v budování re-use center, je nyní celkem sedm těchto středisek. Na symbolických poplatcích za odebrané staré věci získala již městská svozová společnost Sako Brno přes 1,2 milionu korun. Peníze byly použity ve městě na výsadbu zeleně. Brno plánuje vybudovat zcela nové centrum, a to s dílnou i obchodem.

Vzorem mu podle náměstka brněnské primátorky Filipa Chvátala (KDU-ČSL) může být Ostrava. Tamní centrum jen loni navštívilo přes 20.000 lidí. Mimo jiné jej prý navštěvuje i zpěvák Jaromír Nohavica. Součástí centra jsou dílničky. Prostor připomíná obchod plný veselých barev. Zatímco v Brně jsou věci vystaveny na plechových policích, v Ostravě jsou citlivě naaranžovány tak, aby přitáhly pohled návštěvníka. Centrum má dokonce e-shop.

V re-use centrech často končí věci po babičkách a dědečcích z vyklízených bytů a domů nebo třeba po odrostlých dětech. Je to hromada věcí od lyží až po hračky, deskové hry nebo bytové doplňky. Například výtvarník Vojtěch Luksch v nich pátrá po vyšíváných obrazech s venkovskými krajinkami. Do těchto romantických výjevů pak domaluje motivy z počítačových her, často stříleček či automobilových honiček, z devadesátých let.

Z výzkumu brněnské Mendelovy univerzity vyplývá, že se zatím obyvatelé Česka chovají ke starým věcem nešetrně. Mnohé z nich zbytečně míří do odpadkového koše, i když by bez potíží mohly sloužit dál. „Přestože si na tom v této oblasti ve srovnání se západní Evropou zatím stojíme bledě, nelámala bych nad námi hůl. Musíme staré věci nabízet v hezkých prostorách, pěkně roztríděné a vše se změní,“ řekla Novinkám za výzkumníky Lucie Veselá.

ČR a třídění odpadu z pohledu ministra životního prostředí

V roce 2030 by mělo zcela skončit skládkování odpadu, čehož lze dosáhnout jen tím, že jej občané budou lépe třídít. Jak je na tom ČR z pohledu ministra životního prostředí Petra Hladíka? Kde se třídění daří a kde je nutné přidat? Ministr k tomu magazínu Vytříděno řekl...

V této oblasti se posouváme, ale je to nerovnoměrné. U malých obcích, kde zavedli systém sběru odpadu door to door (pozn. odvoz tříděného odpadu přímo z domu) je ta efektivita třídění obrovská a funguje to tam velmi dobře. Čím je ale ta aglomerace větší, tím je to horší...

Vidíme to ve velkých městech. Takový průměr v úrovni toho, jak momentálně třídíme v ČR, je takových 42 až 44 procent. My se ale v roce 2030 potřebujeme dostat až na 65 procent, takže ještě toho máme hodně před sebou. Jsou ale už obce, zejména ty menší, které dosahují sběru a dotřídění odpadu na úrovni asi 60 procent a v nichž už jen 40 procent odpadu skončí v černé popelnici na směsný komunální odpad. Na druhé straně v Praze jsme na čísle 30. Je to největší město v ČR, nejvíce lidí, nejvíce sídlišť. Potřebujeme tedy zabrat ve velkých městech.

V malých obcích, kde zavedli pytlový sběr, to funguje velmi dobře. Musíme si ale uvědomit, že v té jedné obci žije tolik lidí, jako v jednom vchodu nějakého velkého paneláku v Praze. Tam je bohužel zatím ta efektivita velmi nízká.

Foto: archiv Petra Hladíka

Ke zlepšení nám ale může velmi pomoci ekonomický akcent (tedy snižování ceny za svoz a likvidaci odpadu, pokud se více třídí a méně skládkuje).

Pořád máme zhruba 20 až 25 procent lidí, kteří nechtějí třídít. Určitě se musíme zaměřit na vysvětlování toho, jak moc je třídění důležité. Smysl má nadále propagovat třídění a zaměřit se v osvětě na práci s mladou generací. Podtrženo a sečteno, v třídění se zlepšujeme a já jsem optimista. Bude to ještě lepší. Problémem je, že jsme špatní v recyklaci toho, co vytřídíme.

Tedy nemáme kapacity na výroby z recyklátů. Máme příliš mnoho druhů plastů a jenom část z nich dokážeme zrecyklovat. Musíme počet těchto plastů snížit, a to jen na ty, kde je recyklace možná. Musíme navíc pomoci vytvářet podmínky pro výrobu z recyklátů. Proto ministerstvo životního prostředí v prvním kvartále příštího roku spustí speciální dotační výzvu na budování výrobních kapacit v české republice právě na zpracování recyklátů.

Konopí jako plodina budoucnosti; jednou se z něj bude vyrábět nábytek

Vladimír Klepáč

Konopí sice mnozí znají jako rostlinu, z níž se vyrábí lehká droga marihuana, ale využívá se také k výrobě textilu a papíru, léčiv, kosmetiky, a také jako biopalivo. Vědci z brněnské Mendelovy univerzity jej nyní testují dokonce k výrobě nábytku. Přesněji řečeno začali hledat využití pro posklizňové zbytky z konopí. Dřeva je stále méně a mnozí nábytkáři řeší, že jej brzy nebude z čeho vyrábět. Po celém světě proto vývojáři hledají náhradu za něj.

Nábytek

Konopné desky

Jednou z cest je zbytky z technického konopí slisovat do bytelných desek. Ukazuje se, že jsou odolnější než dřevotříska. K výzkumu je vedle to, že stonek konopí je svou strukturou nejvíce podobný dřevu a má dokonce oproti němu i mnoho výhod. „Hektar konopí pohltí z ovzduší čtyřikrát více oxidu uhličitého než stejně rozlehlý

les. Na hektaru konopí přitom naroste čtyřikrát více hmoty. Doba, za kterou konopí naroste, může být 80 dní, zatímco u dřeva je to o 40 až 120 letech. Navíc je to odolná rostlina, která nepotřebuje pesticidy ani herbicidy,“ řekl Milan Gaff z Ústavu designu a nábytku Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy univerzity.

Stonky konopí jsou před slisováním do desek usušené a naimpregnované sójovým škrobem, případně ještě olejem. Při slisování se zapečou v jednu hmotu. Vývojáři vyrábějí tři typy konopných desek. Nejjemnější strukturu mají ty ze štěpky do velikosti pět milimetrů. Desky lisují i ze stonků. Každý typ má své výhody i nevýhody, jsou ale odolnější než dřevotříska.

„Konopí je jeden z materiálů budoucnosti a jedna z cest, kterou máme. Většina nábytku vyrobeného v dnešní době je recyklát druhé nebo třetí generace,“ uvedl Gaff. Vysvětlil, že dřevotříska z již použitého nábytku není již tak odolná a drží pohromadě jen díky povrchovému dekorativnímu materiálu. Opakovaným použitím dřevotřísky se zhoršuje její pevnost.

Náhradu za dřevo hledají vývojáři na celém světě. Testují se zbytky z kukuřice, stonky ze slunečnic, posklizňový odpad z řepky a lnu. V zahraničí existují i varianty z kokosu, slámy, jehličí nebo dokonce mořské trávy. Z materiálů běžně dostupných v Česku ale konopí svými vlastnostmi jednoznačně vede. Z desek tím vyrábí i nábytek, který má netradiční design.

Až polovinu odpadu z Vyškova lze vytrídít, ukázala to jeho analýza

Vladimír Klepáč

Až polovinu odpadu, který ve Vyškově skončí v popelnicích na komunální odpad, by šlo vytrídít. Vyplývá to z jeho analýzy, kterou pro tamní radnici udělala odpadářská společnost Eko-Kom. Popeláři dovezli 24. září vzorek odpadu přímo na centrální Masarykovo náměstí a vytrídili jej přímo před lidmi. Našli v něm plastové hračky, knížky, hrnce, adaptér i podprsenku, což je jen malý příklad toho, co všechno mohli obyvatelé města z odpadu vytrídít.

Přímo na náměstí skončily stovky kilogramů zápachajícího odpadu. „Vzorek byl na první pohled plný papíru, skla či plastových nádob drogistického zboží. Samostatnou kapitolou pak je biologicky rozložitelný odpad. Nedívalo se mi na to vůbec dobře. Šlo o položky, které mají skončit v barevných nádobách, nebo ve sběrném dvoře,“ uvedl místostarosta města Josef Kachlík (Volba pro město). Snahou je přesvědčit Vyškovany, aby začali třídít pořádně.

Desetinu obsahu nádob na komunál tvořily plasty, papír byl zastoupený více než sedmi procenty, převládá nicméně biologicky rozložitelný odpad, tedy odpad především rostlinného původu, který lze zkompostovat. Přes 58 procent odpadu, který měli popeláři odvézt na skládku, přitom by tam vůbec nemusel skončit, je vysoké číslo. Z toho kompostovatelný bioodpad, který patří do hnědých nádob,

představoval bezmála 29 procent. Zbytky jídel rostlinného původu, pečivo či zbytky ovoce a zeleniny zároveň potvrzují, že lidé stále hodně plýtvají jídlem.

„A to se neustále se snažíme zmírnit případné zdražování za svoz. Místní poplatek za komunální odpad je nadále 696 korun na osobu a rok, přitom reálné náklady města na jednoho obyvatele jsou zhruba 1200 korun,“ řekl vedoucí odboru životního prostředí Jiří Kutálek.

Součástí osvětové akce byl také vzdělávací program, u kterého se střídali žáci z vyškovských základních škol. „Rok od roku je na nás vyvíjený tlak na to, abychom víc a efektivněji třídili, takže i takovou akci jsme chtěli povědomí lidí podpořit. Evidentně je to o postupné práci. Věříme, že mladá generace bude k třídění víc nakloněná,“ dodal Kutálek.

Zálohováním části nápojových obalů odpad z lesů nezmizí

Jan Kamír

Jan Kamír je zastupitelem a také podnikatelem v Pacově na Pelhřimovsku. A protože jeho firma Bluetech vyrábí mimo jiné pásové dopravníky pro třídící linky na odpad, požádali jsme jej o názor k plánovanému zálohování PET lahví. Patří k těm, kteří tento projekt nepodporují.

Co si o zálohování myslíte?

Nejsem pro zálohování, protože to bere z dobře fungujícího systému surovinu, která je naprosto bez problému tříditelná na stávajících technologiích a je standardně dobře obchodovatelná. Argument, že PET z tříděného nebo komunálního odpadu se nedá recyklovat na PET materiál pro potravinářství, je minimálně nepřesný. Recyklovat se dá. Proto je o něj takový zájem. Výjimečně pohozené petky v lese by neměly zakrývat hlavní důvod tohoto záměru. Jde o surovinu. Ať se z toho potom udělá znovu lahev, nebo něco jiného, je to hodnotná surovina. To samé platí pro hliník. Zatím je to všechno hodně v mlze. Neví se přesně, kdo by byl provozovatelem systému, kde a jak by se PET a Al plechovky dotřídily, kam a jak se budou tyto vyjmuté materiály svážet, kdo to všechno zaplatí.

Argumenty o podobnosti se zálohováním nápojových skleněných lahví moc neobstojí, protože lahve a sudy si odebírají zpět nápojáři a znovu do nich plní nápoje. Vratné PET a Al plechovky půjdou úplně jinou cestou mimo nápojáře. Ti si koupí už zase jen prefabrikovaný polotovár, ze kterého si „vyfouknou“ svůj tvar petlahve těsně před plněním, nebo koupí novou, hotovou plechovku. Navíc, pro čistou recyklaci pro potravinářství lze víceméně použít jen čirý PET, případně jen několik málo odstínů modré barvy. Alespoň takto nám to bylo vysvětlováno u firem, které se recyklací PETu zabývají. Ty ostatní barvy – zelená, hnědá, fialová... se stejně recyklují pro jiné využití, než je PET lahev. Není to celé dobře argumentováno, a jestli si někdo myslí, že od zavedení zálohování v lese nenajde žádnou PET lahev?

A co argument naplnění evropské kvóty v třídění?

Dnes končí v kontejneru více než 8 PET lahví z 10 uvedených na trh. A chceme kvůli jedné nebo půl lahvi investovat do nového systému pět miliard a za miliardu ročně jej udržovat? To mi opravdu připadá neekonomické. Za ty peníze se dá postavit mnoho výkonných linek na dotřídování v každém kraji. Podle mě je potřeba ještě více tlačit na všeobecné třídění u obyvatel a firem. Následný svoz, dotřídění na linkách, obchod se surovinami je již zaběhlý a funkční.

Je třeba investovat do modernizace těchto systémů, technologií a také do mentální podpory třídění.

Tentoto obor je velice rozsáhlý a zahrnuje další různá využití surovin z odpadů, např. alternativní paliva, recyklace fólií a ostatních plastů mimo PET, papír, průmyslové odpady, sklo, textil, elektronika, železo... Zálohování PET a Al plechovek je jen další rozdrobení a znehlednění celého systému nakládání s obaly a odpady. Na třídících linkách se běžně třídí až 20 frakcí surovin. PET a Al materiál patří mezi suroviny, které výrazně zlepšují efektivitu a ekonomiku celého systému.

Také je potřeba zdůraznit, že zdaleka ne všechny plechovky na nápoje jsou z hliníku. Běžně se používají i Fe plechovky a to zjistíte buď zkouškou magnetem, nebo řádným prostudováním všech informací na plechovce vytištěné. Pokud nějaký pivovar stáčí pivo do Fe plechovek, bude mít jednoduchou výhodu, že už na cenovce bude o minimálně 4 Kč levnější, než stejný produkt v Al plechovce...

Nabízí se další příklady z běžného života, třeba nedávné povodně. Kolik desítek kamionů s PET lahvemi s pitnou vodou do postižených míst odjelo a ta voda se rozdávala potřebným! A teď tam řešte zálohování... Nebo všechny velké koncerty, či společenské a sportovní akce – to tam budou lidé stát frontu na zálohovací automaty?

Všechny tyto provozovny, stadiony a instituce jsou dnes dobře vybavené na sběr tříděného odpadu. Léta učíme obyvatele, aby na lahve před vhozením do kontejneru šlápli a tím zmenšili jejich objem. Do automatů se budou muset vracet v původním tvaru. Proč? Čárkový kód se přeče přečte z jakéhokoliv tvaru obalu... a podobných příkladů jsou spousty.

Důležité je ale ještě něco: rozlišujeme sběr odpadu, jeho třídění a recyklaci. Jsou v Česku takové kapacity, které by zvládly recyklovat všechny PET uvedené na trh? Nebo se PET materiál stejně vyveze? Pokud mám správné informace, recyklace, tedy zpětná výroba PET materiálu pro nové využití, má v ČR zatím jen velice nízké zastoupení, ač potenciál je obrovský.

Elišky plyšový ranč je splněným „dětským“ snem...

Eliška Trnková
mladá jezdkyňe a podnikatelka

Šárka Fialová

V malé obci Javůrek skoro uprostřed chráněné krajinné oblasti Bílý potok má sídlo Ranč Carpe Diem. Na ranči najdete v průměru kolem dvaceti nádherných koní plemene Irský Cob. Tito koně jsou známí svojí skvělou povahou a také atraktivním vzhledem. Najdete je ve všech vybarveních, jeden se podobá vyluplému kaštánku, druhý je černý jako uhlí. Na nohou mají kučeravé rousy a bohaté hřívy, takže máte pocit, že jste se setkali s koněm z nějakého snu. Ranč má společného jmenovatele a tím je láska ke koním... Nejen k těm živým.

Manželé Trnkovi Jana a Honza, kteří Ranč Carpe Diem vedou, mají srdce otevřená a tak na ranči najde útočiště každý. Lidé si sem jezdí odpočinout od města, starostí a shonu. Na jeden den mohou odložit za hlavu všední povinnosti a věnovat se sami sobě.

A to je moc důležité, zvláště v dnešní době. Irští kobíci, jak jim tady říkají, jsou velmi spokojení, mírumilovní, veselí a vnímaví koníci menšího vzrůstu. Mají rádi společnost a tím se stávají dobrými terapeuty pro dospělé i děti. Jsou to prostě skvělí čtyřnozí partáci, kteří nezkaží žádnou zábavu.

Dvanáctiletá Eliška, dcera majitelů, se v sedle skoro narodila a je to vidět. Na ranči se každý rok rodí nová hříbata Eliška je zrození nového koníka vždy přítomna. Zná se každým kobíkem od jeho prvních chvil a vytváří si s hříbětem pevné pouto důvěry, které je provází celým životem. Možná i proto je v sedle jako doma. Od svých rodičů nasála podnikatelského ducha, a proto vznikl nový projekt s názvem Elišky plyšový ranč.

Když si Eliška splní své povinnosti u koní, nesedne si k počítači, ale přejde do dílny a začne háčkovat... Zde v dílně vzniká unikátní Eliščina plyšová stáj, která se každým dnem rozrůstá nejen o kobíky.

Proč mluvíme o splněném dětském snu? Záleží na tom, jak se na to podíváme.

Pro Elišky je určitě zajímavou zkušeností do života podnikání, které ji kobíci přinášejí. Její výrobky můžete zakoupit na stránkách ranče a udělat radost malému milovníkovi koní. Každý vyrobený koník je skoro 40 cm vysoký, a to už je pořádná velikost, nejen do dětské postýlky. Kobíí stojí 1399 Kč a mají oddělovací uzdečky s vodítkem, aby si s nimi jejich noví majitelé mohli vyhrát, jako s opravdovými. Vyrobit tak velkou hračku není jen tak. Jen uháčkovat Irského Coba je práce na čtyři všední večery. Pak se začne přišívat hříva, dodělávat detaily, nasadí se uzdečka, pěkně se zabalí do krabice a potom už uháčkovaný kobík frčí za svým novým majitelem.

Eliška tedy už přesně ví, kolik práce stojí vydělat peníze. Splnila si svůj sen o tom získat příjem, který je tak vysoký, jak moc bude pracovitá. Ptali jsme se jí, na co nejčastěji myslí při háčkování a odpověď nás nepřekvapila. Nejčastěji myslí na své Irské Koby a pak sní o tom, kam vydělané peníze investuje...

CAIRO

Ten druhý pohled na projekt je nečekaným benefitem pro návštěvníky ranče. Plyšové hračky totiž nejsou jen tak nějakou podobou koně, ale jsou věrnou kopií Irských Cobů, kteří na ranči žijí. A tak si můžete o víkendu jít zajezdit do přírody a domů si odnést přesně toho kobíka, na kterém jste ten den jezdili. No řekněte, kde se Vám něco takového povede?

Přejeme Elišce hodně energie v jejím podnikání a kobíkům na ranči hodně pohody a zdraví.

Všechny Irské Coby najdete na www.carpediem-jj.cz

CONNYY

Petr Nováček
ředitel Domova pro seniory Sokolnice

Domov pro seniory podporující kvalitní životní prostředí? U nás to jde...

Petr Nováček

Není to lehké, ale rozhodně to jde. I domovy pro seniory lze provozovat zeleně, ekologicky, šetrně k přírodě, prostě a dobře tak, aby podporovaly čisté a kvalitní životní prostředí. To byl jeden z mých cílů, když jsem v roce 2011 převzal vedení Domova pro seniory v Sokolnicích.

Sídlíme v areálu zámku. Jako první úkol bylo tedy provedení revitalizace zeleně v jeho parku, které je pro naše obyvatele oázou klidu a místem pro relaxaci. Nejprve byla nutná kontrola a inventarizace stromů, následně vznikl návrh arboristy na obnovu stromoví. Z historických dokladů vyplynulo, že se nedělala obnova zašlých a pokácených starých (nemocných) stromů.

Finančně pomohlo ministerstvo životního prostředí a my jsme se v letech 2012 až 2014, díky čemuž jsme se mohli pustit do výsadby 75 stromů. Nestačilo to a na projekt navázala v letech 2019 až 2021 dosadba cca 50 stromů a keřů. Ve třetí etapě jsme prostor doplnili ještě o dalších 75 stromečků a podařilo se nám přitom obnovit i historický ovocný sad Mittrowských.

Nyní se dokončuje tzv. Terapeutická zahrada, v níž se dosadilo 18 stromů, a také velký počet keřů. Obnoveny jsou přirozené luční porosty, včetně závlahových systémů se zadržováním spadové vody.

Při výstavbě Pavilonů se pamatovalo na odtok dešťových vod do nádrží. Tato voda nyní slouží jako závlahový systém Terapeutické zahrady. Výsadbou stromů a keřů a také lučních porostů jsme ozelenili prostor a současně pomohli k tomu, aby zadržoval vláhu v zemi.

Druhým úkolem bylo zkvalitnění likvidace bioodpadu. V první řadě jsme pořídili přístroje na likvidaci kuchyňského odpadu, z něhož získáváme kvalitní hnojivo pro naši zeleň. V současnosti již používáme dva stroje a jsme vysoce spokojeni. Smysluplně se zbavujeme odpadu, pomáháme zeleni a současně po hygienické stránce zkvalitňujeme provoz kuchyně.

Třetí úkol je kvalitní likvidace bioodpadu, a to plen. Zakoupili jsme dvou přístroje a v roce 2025 počítáme s nákupem dalších tří. Starají se o dezinfikování a vakuování tohoto odpadu, který je tak kvalitně připravený na a odvoz specializovanou firmou k jeho likvidaci.

Čtvrtým úkolem je zhotovení zelených střech na nových Pavilonech. Tento úkol je právě v procesu příprav pro realizaci. Je připraven projekt. Zajišťují se finanční prostředky pro zhotovení. Termín byl stanoven na období do roku 2026.

Podtrženo a sečteno, i domov pro seniory může být zelený. Když je k tomu i všestranná pomoc zřizovatele, v našem případě Jihomoravského kraje, tak to jde mnohem lépe. Není v tom jen naše snaha chovat se k přírodě a krajině s respektem a úctou, kterou si zaslouží. Všechny naše malé i velké ekologické projekty pomáhají vytvářet našim obyvatelům místo, kde se cítí dobře, kde jsou rádi, tedy jinými slovy domov, a o to nám jde v první řadě.

PF 2025

VÁM PŘEJE BC LOGIA

Vytříděno s BC LOGIA, a.s.
MAGAZÍN O ODPADECH A TŘÍDĚNÍ, EKOLOGIE,
NOVINKY ZE SVĚTA ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ.
Četnost vydávání: 4x ročně (nepravidelná).

Vydavatel: BC LOGIA, a.s., se sídlem Baarovo nábřeží 749/38,
614 00 Brno, IČ: 64505410, DIČ: CZ64505410.
Vydáno 20.12. 2024 v Brně.
Registrace: ISSN 2788-2535. MK ČR E 24439.

www.bclogia.cz / www.vytridis-usetris.cz / www.odpadyprofirmy.cz

